

законних прав і свобод осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності за ст. 359 КК України.

Список бібліографічних посилань:

1. Конституція України від 28 травня 1996: Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05. 04. 2001 № 2341-III: Голос України від 19. 06. 2001. № 107.
- 3 Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 № 435-IV: Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. С. 356.
4. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17. 06. 1992 № 2471-XII: Відомості Верховної Ради України. 1992 р. № 35 С. 517.
5. Рішення ЄСПЛ у справі Совтрансавто Холдінг проти України, заява 48553/99, 27 вересня 2001.
6. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Харків: Право. Т. 2. Особлива частина / заг. ред. Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. С. 1040.

УДК: 343:004

Кирило Олександрович ЧЕРЕВКО,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету №1 Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3384-8388>

ЩОДО ПИТАННЯ БЛОКЧЕЙН ЯК СПОСОБУ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

Сам термін Blockchain (блокчейн) частково характеризує його завдання і призначення. Частина «Block» – це блоки, «chain» – це «ланцюжок». Виходить, що Blockchain – це ланцюжок блоків. Причому не просто ланцюжок. У ньому витримується суворя послідовність. Задум першого блокчейну було розроблено людиною (або гуртом людей), відомою як Сатоші Накамото 2008-го року. Цей задум Накамото втілював наступного року, розробивши основний складник криптовалюти Bitcoin, де він служить *відкритою книгою обліку* для всіх транзакцій в мережі. Завдяки блокчейну Bitcoin став першою цифровою валютою, де проблему подвійних витрат було вирішено без залучення довірених вузлів або централізованого сервера. Відтак устрій Bitcoin став взірцем для багатьох інших застосувань. Фішка блокчейна (Bitcoin) в тому, що сторінки (читай блоки) цієї *книги обліку* одночасно зберігаються у всіх користувачів мережі, постійно оновлюються і посиляються на старі

сторінки. І якщо хтось спробує обдурити систему, вирвавши або вклеївши в *книгу обліку* якусь сторінку, то система відразу ж звернеться до десятків тисяч інших версій цієї книги і виявить невідповідність у структурі блоків. Над створенням нових блоків одночасно працює чимало «майнерів».

Вони займаються майнінгом – процесом, за допомогою якого транзакції перевіряються і додаються до публічної бухгалтерської книги, відомої як блокчейн, а також коштами, за допомогою яких вивільняється новий біткоїн. Будь-яка людина, що має доступ до інтернету і відповідне програмне забезпечення, може брати участь у видобутку. Процес Майнінг включає в себе складання останніх транзакцій в блоки і рішення складної обчислювальної задачі. Учасник, який першим вирішує завдання, отримує можливість помістити наступний блок в блокчейн і претендувати на нагороди. Нагороди, які стимулюють видобуток, включають в себе комісію з транзакцій в блоці, а також новий біткоїн. Коли поширення блоків поновлюється, майнери розв'язують суперечність, обираючи найдовшу гілку з найбільшим рівнем складності за єдину «достовірну». За однакової складності і довжини перевага віддається гілці, кінцевий блок якої з'явився раніше. Суперечні гілки можуть містити різні множини транзакцій, тобто не всяка транзакція конче присутня в усіх гілках. Тож транзакції, що входять лише до відхиленої гілки (зокрема, транзакції з виплати винагороди), втрачають підтвердженість.

За останній час ми спостерігаємо сплеск активності правоохоронців у сфері криптовалют, а саме Біткоїн. Найвідоміший випадок трапився в 2017 році. Так, СБУ та поліція на території Інституту електрозварювання імені Патона в одному з приміщень лікувально-відновлювального центру, що належить інституту, правоохоронці знайшли 200 комп'ютерів, які незаконно займалися майнінгом, тобто генеруванням криптовалюти «біткоїн». Відповідна постанова Святошинського районного суду міста Києва з'явилася на сайті Єдиного державного реєстру судових рішень.

Однозначної думки в суспільстві щодо нового явища в фінансах ще не склалося. Банківські експерти називають Bitcoin «всесвітньої фінансовою пірамідою» або «підозрілими валютами». Не склалося єдиної думки і серед приватних осіб. Більшість активних користувачів різних криптовалютних сервісів аргументують свій вибір незалежністю криптовалюти від коливань світового фінансового ринку.

Попри те, що більшість країн у світі не визнають Біткоїн як повноцінний засіб платежу (можемо припустити, через необізнаність, недослідженість і консервативність поглядів), ми вважаємо, що Україна може отримати низку переваг на державному рівні від впровадження даної системи платежу. Біткоїн може виступити альтернативою долару та євро у міжнародних розрахунках. На окрему увагу органів державної

влади заслуговує вивчення технології блокчейн, на якій побудований ринок біткоїн, зокрема можливостей використання в антикорупційній політиці. Якщо забезпечити повну транспарентність транзакцій із біткоїн, розробити інституціональне поле функціонування ринку криптовалют та зменшити існуючі недоліки, застосування даної системи платежу одночасно здатне підвищити ефективність державної політики.

Можна зробити висновок, що для встановлення правового контролю над оборотом криптовалюти необхідне створення чіткого визначення в чинному законодавстві. Існує декілька варіантів вирішення проблеми: визначення криптовалюти як об'єкта валютного регулювання, включення криптовалюти до переліку об'єктів цивільних правовідносин. Таким чином, хоча й не було ставлення урядів до використання та функціонування криптовалютних платіжних систем, механізм принципово нових товарно-грошових відносин, так чи інакше, був запущений.

УДК 343. 13

Вадим Іванович ШЕСТАКОВ,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД УЧАСНИКІВ ПІДГОТОВЧОГО СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Кримінальна процесуальна діяльність на будь-якому етапі чи стадії кримінального провадження пов'язана із виникненням, розвитком та припиненням відповідних правовідносин. У межах цих відносин їх суб'єкти реалізують права, відстоюють свободи чи законні інтереси, або виконують покладені на них обов'язки. Уявити безсуб'єктні кримінальні процесуальні правовідносини неможливо. І тому одним із основних питань науки кримінального процесу є проблематика процесуального статусу учасників кримінального провадження, а також забезпечення прав, свобод та законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Не є виключенням і приділення уваги забезпеченню прав учасників кримінального процесу на етапі підготовчого провадження.

Так, окремої уваги потребує питання встановлення кола суб'єктів – учасників цього етапу кримінального провадження. Вважаємо, що уточнення переліку таких осіб надасть можливість окреслити шляхи удосконалення механізму захисту прав, свобод та законних інтересів особи у кримінальному провадженні.

Насамперед проаналізуємо коло осіб-учасників підготовчого провадження. Так, що стосується нормативних підстав їх виділення, то згідно з ч. 2 ст. 314 КПК України підготовче судове засідання